

- Nr. 125 d.d. 14.7.1943
betreffende atstempelen abonnementen
afd. Arbeid — Hr. Schrevel.
- Nr. 126 d.d. 15.7.1943
betreffende aanmelding militairen
afd. Arbeid — Hr. Schrevel.
- Nr. 127 d.d. 21.7.1943
betreffende diefstal in de fabriek
Directie — Hr. L. W. van der Heem.
- Nr. 128 d.d. 23.7.1943
betreffende aanmelding
afd. Arbeid — Hr. Schrevel.
- Nr. 129 d.d. 26.7.1943
betreffende schuilplaats bij luchtalarm
afd. Zelfbeschermingsdienst — Hr. Veldkamp
Bij luchtgevaar wordt voortaan uitsluitend brandalarm gegeven en gaan wij dus
steeds naar buiten.
- Nr. 130 d.d. 28.7.1943
betreffende brandalarm
afd. Zelfbeschermingsdienst — Hr. Veldkamp
Per brandalarm moeten 2 perioden via de spaarpot worden ingehaald.
- Nr. 131 d.d. 29.7.1943
betreffende brandalarm
afd. Zelfbeschermingsdienst — Hr. Kroon.
Na brandalarm moeten allen binnen 12 minuten op hun plaats zijn; na 9 minuten
wordt het voorsein gegeven.
- Nr. 132 d.d. 29.7.1943
betreffende beschadiging stemfels
afd. Arbeid — Hr. Ruijsch van Dugteren.
Stempels kunnen een premie verdienen door het niet-beschadigen van stemfels
gedurende een week.
- Nr. 133 d.d. 30.7.1943
betreffende inhalen brandalarm
afd. Organisatie — Hr. Kroon.
Wijziging werktijden in verband met brandalarm.
- Nr. 134 d.d. 31.7.1943
betreffende arbeidsinzet
afd. Arbeid — Hr. Ruijsch van Dugteren.
- Nr. 135 d.d. 5.8.1943
betreffende „Ausweise”
afd. Secretariaat — Mr. Verzijl.
- Nr. 138 d.d. 6.8.1943
betreffende distributie Nr. 37 koffiesurrogaat.
afd. Distributiedienst — Hr. Kroon.
Hiervoor is aangewezen bon 8 blauw à f 0.25.
- Nr. 139 d.d. 6.8.1943
betreffende uitreiking „Ausweise”
afd. Secretariaat — Mr. Verzijl.
- Nr. 140 d.d. 6.8.1943
betreffende reisvergunningen
afd. Secretariaat — Mr. Verzijl.
In bepaalde gevallen kunnen vergunningen worden afgegeven voor het reizen
naar de 5 provincies.

Hiervan 950 exemplaren gedrukt in eigen drukkerij

DE VDH - OMRROEP

Mededelingenblad voor het personeel van
VAN DER HEEM N. V.
DEN HAAG - HOLLAND

No. 69

Vrijdag 24 September 1943

DE OMRROEP

Als de overheid in de Middelsteuwen iets aan de burgerij wilde bekendmaken stuurde men iemand rond, die op de hoeken van de straten na enige slagen op een koperen bekken, het nieuws luidkeels omriep. Die man was de omroeper.

Onze fabriek is eveneens een kleine samenleving met aan het hoofd een bestuur, dat voortdurend aan het personeel mededelingen moet doen. Mededelingen inzake het werk, het loon, de veiligheid en hygiëne, vakstudie, cursussen. U begrijpt dat het ondenklijk is al dat nieuws op de mededelingenborden of door de omroepinstallatie bekend te maken. Daartoe hebben wij een mededelingenblad — bij ons de Omroep genaamd. Het mededelingenblad bevat datgene, wat de leiding aan het personeel wil mededelen. Dat woord „leiding” moet zeer ruim worden opgevat. Het omvat niet alleen de Directie, doch ook de afdelingen, die niet direct in de productie zijn ingeschakeld doch als hulpdiensten de Directie terzijde staan in het bestuur van onze onderneming, dus:

500/600 — Inrichting en Huisvesting 800 — Administratieve diensten
700 — Personeelsdiensten 900 — Secretariaten

Leiden is regeren en regeren is vooruitzien. De leiding moet steeds bedacht zijn op de toekomst en het zal U bij aandachtig lezen van ons mededelingenblad opvallen, dat het vrijwel steeds in de toekomstige tijd spreekt: wij zullen een bandbazencursus organiseren, het gehele personeel zal worden doorgeleerd, de werktijden zullen worden..... enzovoort.

U zult er dus vergeefs in zoeken naar uitgebreide verhalen van hoe het geweest is, een leuk verslag van de voetbalwedstrijd die VDH tegen RAVA speelde. Dat kan al lang niet meer.

Het papier is op het ogenblik hier te lande zo schaars, dat wij elk vellekje tweemaal moeten omkeren, alvorens wij het uitgeven. Wij kunnen ons mededelingenblad slechts om de 2 weken drukken — en de redactie moet herhaaldelijk met blauw potlood en schaar werken om te voorkomen dat de artikels langer worden dan strikt noodzakelijk is. Werkt daaraan allen mede — de redactie wacht op mededelingen — van Directie, groepschefs, afdelingschefs en ook van personeel, dat op enigerlei gebied leiding geeft, doch houdt Uw mededelingen kort en zakelijk. Hebt U geen tijd of ziet U geen kans Uw mededelingen in de goede vorm te gieten — geef dan de inhoud maar door aan ondergetekende, die dan wel voor de rest zorgt.

Doch houdt U niet afzijdig, de Omroep moet een beeld geven van de activiteit in ons bedrijf — een programma voor de toekomst — een onmisbare schakel tussen leiding en personeel.

KROON

WERKEN EN VERDIENEN

vacatures, ideeënbus, inlichtingendienst, kadergroep

VACATURE BIBLIOTHEEK.

Wij zoeken voor onze bibliotheek één assistent voor het classificeren van technische literatuur.

Een ieder, die voor bibliotheekwerk voelt en meent voldoende technische kennis te hebben om deze functie te kunnen vervullen (M.T.S. of daarmee gelijkstaand) wordt uitgenodigd te solliciteren.

Voor eigen personeel via de inlichtingendienst van den heer Van den Berg. Dinsdag en Donderdag in de middagpauze.

Vrijdag na kantoor tijd.

Voor anderen: op onze sollicitatiedagen. (Elke middag van 1—3 uur).

VAN DEN BERG.

Voor al nu het winter wordt, geen personeel te kort.

Op onze afdelingen Montage en Metaalwaren hebben wij nog steeds te kampen met een tekort aan vrouwelijk personeel.

Voor al zoeken wij hiervoor meisjes van 14—17 jaar.

Vaak wordt ons door sollicitanten gevraagd of ze hier wel kunnen komen werken, daar ze op het gebied van montagewerkzaamheden in het geheel geen ervaring bezitten. Dit is voor ons echter absoluut geen bezwaar.

Wij herinneren U er aan, dat voor het aanbrengen van meisjes nog steeds — als het nieuwe meisje na 4 weken bij ons in vaste dienst is getreden — een verrassing wordt gegeven aan de(h)gene, die ons aan een nieuw personeelid geholpen heeft. Zoals wij reeds eerder hebben gemeld, is deze verrassing veranderlijk.

Er is er één voor leden van het personeel, die een meisje van 15 t/m 17 jaar aanbrengen, één voor meisjes van 21 t/m 23 jaar. Boven de 23 jaar wordt geen verrassing meer gegeven.

Werk allen mee om dit tekort aan vrouwelijk personeel aan te zuiveren. U helpt er ons en dus uiteindelijk Uzelf mee. Maakt propaganda voor ons bedrijf bij Uw zusters en andere vrouwelijke familieleden, vriendinnen of kennissen.

Voor ons allen geldt de leus:

Voor al nu het winter wordt
geen personeel tekort

Werksters

Op onze afdeling Huisvesting kunnen nog enige werksters geplaatst worden. Wij zoeken hiervoor meisjes van 18—30 jaar.

Aanmelding: Dinsdag- en Vrijdagmiddag tussen 2 en 5 uur bij den heer Colijn.

DE IDEEËNBUS.

Een beloning van f 10.— werd toegekend aan den heer H. O. Hupse, afdeling Machinale Houtbewerking.

Verder werden nog beloond ideeën van: Hr. F. T. Biesjot, afdeling Meubelmakerij f 4.—, die **HET EERSTE VEILIGHEIDSDIEDE** ingezonden heeft, dat met succes tot uitvoering is gebracht

en van Hr. A. F. Moseman, afdeling Gereedschapmakerij f 3.—

METAALAFVAL.

Vroeger hadden we er helemaal geen belang bij. We gooiden alles maar op de grote hoop en lieten het zo nu en dan eens weghalen. Als er tenminste een liefhebber voor was! Want het kostte soms grote moeite om een handelaar te vinden, die de „rommel” mee wou nemen.

Zoals we een paar maanden geleden al schreven, staan de zaken nu heel anders en besteden we al onze aandacht aan het metaalafval. Elders in dit nummer vindt U de aankondiging van een metaalafvalstructie, die per 1 September in werking is getreden. Bovendien zult U hier en daar in de fabriek de gele afvalbakken hebben zien staan. Er zijn bakken voor reïnaluminiumnippers, overig aluminiumafval (draaisel en legeringen), roodkoperplaat, roodkoperstaf, roodkoperdraaisel, messingplaat, messingstaf, messingdraaisel, zinkafval, ijzer en staal. Bovendien zijn er een paar voor draadafval en een stuk of wat reservebakken voor minder gebruikte metaalvormen. De bakken mogen absoluut niet voor andere doeleinden gebruikt worden. Er mag ook geen uitval of ander halfproduct in terecht komen. De corvee's dienen hierop te letten en direct den afdelingschef te waarschuwen, als ze in de gaten krijgen, dat tegen deze regels gezondigd is.

De corvee's zorgen er voor, dat de afvalbakken geregeld naar het metaalmagazijn gebracht worden.

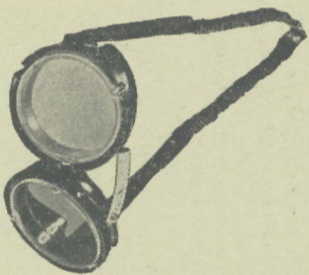
De metaalman van dat magazijn beoordeelt of het afval voldoende gesorteerd is. Zonder zijn medeweten mag niemand afval in de metaalafvalkasten op de binnenplaats gooien. De ijzeren afvalbakken, die tot voor kort in gebruik waren voor de diverse soorten afval, zijn nu uitsluitend voor het ijzer- en staalafval bestemd. Daar mag dus geen koper of aluminium meer in terecht komen.

Ten slotte: geen afval meer wegwerken op de bakken van andere afdelingen; ook daar dienen de corvee's op te letten, dat dit niet gebeurt!

BROERE.

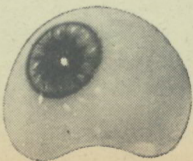
VEILIGHEID EN HYGIËNE

veiligheidsactie, zelfbeschermingsdienst, EHBO, hygiëne

HET OOGGLAS

OF HET GLAZEN OOG?

Als we een stopcontact gaan repareren zetten we vanzelfsprekend de hoofdschakelaar uit; stel je voor dat we eens een flinke tik zouden krijgen, neen, we kijken wel uit. Begrijpt U nu, dat er onder deze voorzichtige hoofdschakelaaruitzetters mensen zijn, die doodgemeederend aan een polijst- of slijpmachine gaan staan zonder dat zij hun ogen beschermen met een bril?

Het is raadselachtig maar waar. Blijkbaar beseffen zij nog niet, dat een klein stukje ijzer-
vijzel — zo licht dat de wind het voorbeweegt — in staat is een oog grondig te
vernietigen, zo grondig zelfs, dat men zijn verdere leven een glazen oog moet gebruiken.
Onze ongevallenstatistiek wijst een ontstellend groot aantal oogongevallen aan, meestens-
tijds te wijten aan slordigheid of laksheid. Want wat maakt het nu uit, dat vijf seconden
bril-opzetten. Zelfs al duurt het slijpkanwielje maar 3 seconden. Dat brilopzetten duurt
altijd veel korter dan in Uw oog vissen naar stukjes ijervijzel, waarvoor U bovendien
naar de verbandkamer moet. En ook veel korter dan een ontstoken oog, terwijl U een
glazen oog nooit meer kwijtraakt.
Er zijn thans voldoende brillen. De Directie heeft niet eerder gerust voor zij U het beste
kon geven dat er op brillengebied te koop is. Daarom is het eigenlijk een schande
wanneer iemand thans — tijdens werk waarbij een bril gedragen kan worden — een
oogongeval krijgt. Als we iemand zien, die zonder de hoofdschakelaar uit te zetten
het licht reparert, roepen we: suuffert. Waarom roepen we dit ook niet tegen hen die
zonder bril slijpen?
Het wordt natuurlijk moeilijker wanneer U dit tegen Uzelf zou moeten roepen. In dat
geval kunt U de bril beter direct opzetten.

ZANDVLIET.

Van ketelhuis tot in de hal bestrijden wij het ongeval.

Dit is, waarde slagzinverzinners, de beste inzending onder de bijna 300 ingezonden
slagzinnen voor onze VDH-Veilighedsactie. De jury heeft geen gemakkelijke taak gehad;
er waren veel goede inzendingen, waaronder verscheidene die van humor en een spitsse
geest getuigden.

Om de bekroning zo objectief mogelijk te doen zijn heeft de jury alle ingezonden
enveloppen laten openen door MeJ. Thomson, die de jury daarna een lijst ter hand heeft
gesteld van alle inzendingen, echter zonder vermelding van de naam van den inzender.
Pas nadat de acht voor een prijs in aanmerking komende slagzinnen waren aangevonden
heeft de jury de namen der auteurs aan MeJ. Thomson opgevaard. Het bleek, dat de
eerste prijs in de fabriek beland is en..... dat de 1e prijswinnaar en de 3e prijswinnaar
één en dezelfde persoon zijn.

1e prijs	f 25.—	Hr. F. T. Biesjot	afd. 253, Meubelmontage
2e prijs	" 15.—	" C. A. M. Kroon	" 810, Organisatie
3e prijs	" 10.—	" F. T. Biesjot	" 253, Meubelmontage
een 4e prijs	" 5.—	" C. v. d. Kade	" 710, Arbeid
een 4e prijs	" 5.—	" J. G. Borgdorff	" 400, Service
een 4e prijs	" 5.—	" I. T. Ferwerda	" 211, Motorlaboratorium
een 4e prijs	" 5.—	" P. H. Heeneman	" Metaalnagazijn
een 4e prijs	" 5.—	" C. G. Evers	" 322, Boekhouding

De jury had gaarne nog meer inzendingen beloofd. Na acht prijzen was het hun ter
beschikking gestelde kruit onherroepelijk vershoten. De kans bestaat dat enkelen van
de niet beloofde inzendingen zullen worden gebruikt voor onze veiligheidsactie. In zo'n
geval wordt de auteur alsnog beloofd met f 2.50.

ZANDVLIET.

IETS OVER HYGIËNE.

Hygiëne is voor velen van ons maar een vaag begrip. We denken erbij aan gezond-
heidszorg, aan reinheid, aan allerlei kleine en grote maatregelen, die wij dagelijks
nemen om onszelf en ons gezin zo weinig mogelijk met ziekte in aanraking te doen
komen.

En juist in deze tijd, nu we meer dan vroeger aan allerlei besmettingsgevaar bloot
staan, zijn dergelijke maatregelen zeer belangrijk. Zo belangrijk, dat zelfs de burge-
meester van Voorburg den ingezetenen, in overleg met den Directeur van de Genees-
kundige Dienst, een serie hygiënische maatregelen heeft aanbevolen.

Wij laten hier graag enkele van deze voorschriften, die er vooral op gericht zijn het
aantal gevallen van besmettelijke ingewandsziekten, dat de laatste tijd in enkele plaatsen
van ons land geconstateerd is, zoveel mogelijk te beperken, voor U volgen:

1. Melk moet steeds gekookt worden, ook indien ze voor bereiding van spijzen wordt
gebruikt.
2. Groenten en vruchten dienen, zo zij rauw worden gegeten, grondig te worden
gereinigd.
3. Voor het gebruik der maaltijden of het bereiden van spijzen moeten de handen
worden gewassen. Hiertegen wordt bij ons nog wel eens gezondigd.
4. Het wassen der handen moet ook geschieden, nadat van de W.C. gebruik is ge-
maakt. Houdt de W.C. zo zindelijk mogelijk; juist hier is het besmettingsgevaar
groot.
5. Vliegen dienen uit de woningen te worden geweerd.
6. De ouders dienen er nauwlettend op toe te zien, dat ook hun kinderen zich aan
deze voorschriften houden.

Het zijn maar enkele punten, doch het betreft hier belangrijke dingen, waar wij vaak
nog niet genoeg aandacht aan besteden.
Helpt allen mee om het besmettingsgevaar in eigen omgeving zo gering mogelijk te
houden.

N. J. VAN MAAREN.

SOCIAAL ECONOMISCH

spaarfonds, cantines, distributie

DE VDH-BABYS.

Van der Heem gaat nu ook al voor de allerjongste generatie VDH-ers zorgen, dat wil
zeggen voor de pasgeboren kinderen van onze werknemers.

Wij hebben de hand kunnen leggen op een beperkt aantal spenen voor zuigflessen, een
artikel, dat in deze rubberloze tijd moeilijk te krijgen is.

Deze spenen zijn op afd. Sociale Zaken te verkrijgen à f 0.30 per stuk
Hebt U een baby, wel een zuigfles, maar geen speen, meldt U zich bij de Inlichtingen-
dienst en het komt in orde.

N. J. VAN MAAREN.

DISTRIBUTIE VAN PAPIER.

De Directie is er in geslaagd voor het personeel briefpapier te verkrijgen.

Dit papier is van goede kwaliteit. Tien velletjes papier en tien enveloppen zullen samen
f 0.45 kosten. Het papier zal gewoon in de distributie komen, doch buiten deze normale
distributie zullen bovendien de ouders van onze werknemers, die op het ogenblik in
Duitsland werken, een pakje ervan kunnen bestellen.

Schriftelijke opgaven hiervoor vóór 30 September a.s. verwacht bij afd. Sociale Zaken.
Na deze datum kunnen geen bestellingen meer in behandeling worden genomen.

N. J. VAN MAAREN.

OUDE DISTRIBUTIEBONNEN.

Het komt in de laatste tijd meermaals voor, dat bij de uitreiking van distributieartikelen, bepaalde personen het blijkaar gemakkelijker vinden, een dag later te komen. De Distributiedienst stelt alles in het werk om de uitreiking zo vlot mogelijk te doen verlopen. Als regel is ook de grootste groep binnen 5-7 minuten geholpen, de tijd kan dus voor niemand een bezwaar zijn; bij de nietkomers schijnt dus alleen een zekere gemakzucht een rol te spelen. Ter voorkoming van het bovengenoemde euvel, zullen niet op tijd ingewisselde bonnen als vervallen worden beschouwd, tenzij de houder kan aantonen dat hij op de vervaldag verhinderd was.

DISTRIBUTIEDIENST.

ONTWIKKELING

bibliotheek, knipcursus

PSYCHOLOGIE

De psychologie of zielkunde (psyche = ziel) is de wetenschap, die het zieleleven van den mens bestudeert en zoveel mogelijk gegevens over dat zieleleven verzamelt om daaruit de handelingen van den mens en zijn reactie op medemens en omgeving te verklaren. Het resultaat van die studie is een begrippen van den mens en zijn gedragingen, is dus mensenkennis. En dat is iets waaraan altijd behoefte geweest is en waaraan altijd wel behoefte zal blijven. Een ieder probeert op zijn manier mensenkennis op te doen en gebruikt zijn bevindingen bij de omgang met zijn zo verschillende typen medemens. Doch dit is amateurswerk. Pas de wetenschappelijke studie maakt een stevig gefundeerde mensenkennis mogelijk en het is voor iedereen de moeite waard, van de resultaten van die wetenschap kennis te nemen. Men leeft nu eenmaal niet als een goudvisje in een kom. De gehele dag heeft men mensen om zich heen, thuis, in de fabriek, overal. En hoe zou een huwelijk kunnen slagen wanneer de man de vrouw niet begrijpt, hoe kan de opvoeding tot iets goeds leiden wanneer de ouders het kind niet begrijpen, hoe kan een afdeling vlot werken wanneer de chef het personeel niet verstaat. De omgang met mensen stelt ons dagelijks voor tal van problemen en de oplossing daarvoor kan slechts de psychologie ons geven.

PSYCHOTECHNIEK.

Deze tak van psychologie draagt een telwat misleidende naam, immers, het is geen techniek zoals electro-techniek en radio-techniek. Sommigen menen dat de naam ontstaan is doordat de psychotechniek de op het bedrijfsleven toegepaste psychologie is; anderen brengen de naam in verband met de omstandigheid, dat gebruik gemaakt wordt van technische hulpmiddelen.

De psychotechniek is nog zeer jong. Omstreeks 1912 stelde men in Berlijn een onderzoek in naar de oorzaak van het grote aantal tramongelukken. Het bleek, dat steeds dezelfde bestuurders daarbij betrokken waren, al of niet als veroorzakers van het ongeval. Men concludeerde dat die mensen voor dit werk niet geschikt waren, omdat zij bepaalde noodzakelijke eigenschappen misten. Men zocht en vond toen middelen om ten eerste vast te stellen welke eigenschappen een trambestuurder moet bezitten en ten tweede de aan- of afwezigheid van die eigenschappen bij sollicitanten te ontdekken. Men behaalde daarmee opmerkelijke successen en een nieuwe wetenschap was geboren: de psychotechniek.

Meer beroepen en meer mensen werden onderzocht en door de uitbreiding van het beschikbare materiaal bereikte men steeds betere resultaten, betere methoden werden gevonden. Het werd mogelijk in de meeste beroepen met vrij grote zekerheid de juiste man op de juiste plaats te brengen, waarmee de psychotechniek zowel aan den man als aan het bedrijf een grote dienst bewijst.

Want hoe jammer is het wanneer men na jaren bemerkt, dat men voor het gekozen beroep niet geschikt is en dat alle studie daarvoor tevergeefs is geweest. Zelfkennis is een zeldzaam goed, men onder- of overschat zichzelf zo licht en men kan daarom een psychotechnisch beroepsadvies niet hoog genoeg waarderen.

DRS. RUIJSCH VAN DUGTEREN.

ENIGE LITERATUUR OVER PSYCHOLOGIE.

Aalderink, A. G.	Zielkunde en opvoedkunde voor de nijverheids- onderwijsakten. 1942	VDH B. 2289
Bavinck, J. H.	Inleiding in zielkunde. 1935	B. 2215
Biegel, R. A.	Personeleselectie en psychotechniek	B. 385
Clerq, G. de	Psychotechniek	B. 1128
Heijden, P. M. v. d.	De culturele betekenis der psychotechniek. 1941	B. 1127
Luning Prak, J.	Menschen en mogelijkheden. 1938	B. 813
Munnike, C. A.	Sociale psychologie. 1941	B. 2055
Révész, G.	Psychologie en bedrijfsorganisatie. 1929	B. 176
Révész, G.	Psychologie van het bedrijfsleven. 1935	B. 253
Rombouts, Fr. S.	De anderen en jij	B. 2044
Rümke, H. C.	Inleiding tot de karakterkunde	B. 2073
Ruijsch van Dugteren, J. H.	Talentontwikkeling. 1941	B. 1403
Waterink, J.	Ons zieleleven. 1941	B. 2031

VDH-BOEKENBEURS.

Alles wordt schaars, ook boeken. Door de sterk toegenomen studielust zijn de boeken spoedig uitverkocht en zij kunnen niet zo een twee drie herdrukt worden vanwege de benarde papier situatie. Nu is het zó, dat de één vaak een boek ongebruikt in de kast heeft staan, dat een ander broodnodig heeft, terwijl die ander iets over heeft, dat de één weer begeert.

Wij willen daarin graag als bemiddelaar dienst doen en stellen U in de gelegenheid boeken, die U kunt missen, via de bibliotheek te koop aan te bieden. U geeft ze daarna aan de bibliotheek af met opgaaf van de verlangde prijs en wij stellen ze gedurende hoogstens één maand op een tafel uit. Uiteraard zijn romans e.d. uitgesloten, alleen boeken en tijdschriften die tot de ontwikkeling bijdragen worden toegelaten. Afrekenen met de bibliotheek. Voorts kunt U boeken, die U wilt aanschaffen, aan ons opgeven; wij schrijven die dan op een lijst, die op dezelfde tafel ter inzage gelegd zal worden.

DE BOER

ONZE NAAICURSUS.

Maandagavond 6 September vond de eerste bijeenkomst met de toekomstige deelnemers aan de naaicursus plaats.

Mevrouw Olf—van Boven hield een inleidende bespreking voor ons, waarbij we aanvankelijk het idee kregen, dat naaien toch eigenlijk maar een klein kunstje is en dat je, als je nog een meter stof hebt, wel heel gemakkelijk daarvan een jupon kunt maken; doch de causerie eindigde met zulke ingewikkelde problemen van kraagjes, mouwen en plooiën, dat we allen het gevoel hadden, deze cursus toch nog wel heel erg nodig te hebben!

In ieder geval is ons deze avond wel duidelijk geworden, hoe grondig en overzichtiglijk de cursus van het Instituut Imova in elkaar zit en op welk een prettige wijze Mevrouw Olf les geeft.

U zult allen één dezer dagen de eerste vier lessen ontvangen en U zult zien, dat hierbij het spreekwoord „alle begin is moeilijk” niet opgaat, want deze eerste lessen zijn nog zeer eenvoudig.

Doch in al hun eenvoud zijn juist deze eerste lessen belangrijk, daar hier de grondbeginselen uitgelegd worden.

Dinsdag 19 October verwachten wij U allen op de eerste mondelinge les. De vrouwen van onze werknemers 's middags om 3 uur in onze kantoorcantine.

Het kantoorpersoneel om 5 uur op dezelfde plaats.
Voor het fabriekspersoneel zullen we weer een zaaltje huren, wààr hoort U nog wel, doch rekent U maar op een les van 7.30 tot 9 uur. En nu, aan het werk en tot 19 October.

N. J. VAN MAAREN.

LICHAAMSSPORT

zwemmen

Nu zijn we dan zover, dat we iets meer kunnen publiceren over onze wedstrijddag. Om te beginnen zullen we eerst onderlinge wedstrijden houden, om dan later met onze kampioenen tegen andere verenigingen uit te komen. Om deze wedstrijden te doen slagen zal er dus wel iets serieuzer getraind moeten worden dan tot nu toe. Het is natuurlijk niet de bedoeling om records te breken, maar 25 meter rugcrawl in 5 minuten opnemen, zodat U zelf kunt zien of U vorderingen maakt.

We dachten deze avond te houden in het laatst van October en dan de volgende nummers te laten zwemmen.

A — 25 meter rugcrawl dames	E — 50 " borstcrawl heren
B — 25 " borstcrawl dames	F — 50 " schoolslag heren
C — 50 " schoolslag dames	G — atvalrace dames en heren
D — 50 " rugcrawl heren	

De deelnemers moeten zich opgeven bij Mej. Magé voor Dinsdag 5 October. Ieder mag meezwemmen in twee meternummers en in de atvalrace.

Er zullen vele mooie prijzen beschikbaar gesteld worden. Dus doe je best.
Namens de wedstrijdcommissie,
E. MAGE.
W. REIJNDERS.

ZWEMMEN.

Iedere Maandagavond van half zeven tot half acht zwemmen wij in het Bosbad. Het kost U slechts één kwartje. Introductie betalen dertig cent.

E. MAGE.

ONTPANNING

kamp en zang, volfstuinen, knutselaars

VOEDINGSGEWASSEN IN EIGEN TUIN.

Onder deze titel heeft de Tuinbouwvoorlichtingsdienst een boekje geschreven voor de amateur-tuinlieden, die wel knutsen zijn in het kweken van rozen, grasvelden en zonnebloemen, maar een beetje onwennig tegenover de nu gewenste peentjes en kroontjes staan. Het is een dun boekje, 48 pagina's, maar er staat verbazend veel in. Het vertelt U hoe U de grond moet voorbereiden, hoeveel zaad- en pootgoed U per m² nodig heeft, wanneer er gezaaid moet worden, hoe dat dient te geschieden enz. De dankbaarste gewassen: aardappelen, bruine bonen en mais worden nog afzonderlijk besproken. Vlot getekende prentjes verduidelijken de tekst.

Voor onze voor-, achter- en daktuiniers hebben wij een aantal van deze boekjes aangeschaft. U kunt er één kopen voor 15 cent bij de bibliotheek. Voor degenen, die tijdens de werkuren niet weg kunnen lopen, blijft de bibliotheek a.s. Zaterdag tot half twee open.

DENKSPORT

schaken

1 October half acht begint de schaakcompetitie, en wel in Amicitia, zaal 4
Aanmelden bij Hr. van Voorhuizen.

FAMILIEBERICHTEN

ziekentroost, VDH in het buitenland, promotie, heuglijke gebeurtenissen

ZIEKENTROOST.

Ook Ziekentroost werd gesommeerd geregeld in de VDH-Omroep te schrijven. Als je geen schrifttalent bezit, is dat een heel moeilijke opgave.
Dit is echter niet de enige moeilijkheid die aan het „Ziekentroostwerk” verbonden is. Elke week worden zowat 10 pakketjes verzonden, nu eens meer, dan eens minder. Het probleem zit nu dâarin: wât zullen we sturen.
Tot nu toe bestond de inhoud uit vis en vruchten op sap. In het begin stuurden we iets wanneer iemand een week ziek was. Daar het echter zeer moeilijk is om aan de spullen te komen, zijn we er toe moeten overgaan pas na 3 weken iets te zenden.
Onze langdurige zieken krijgen ook met de feestdagen als Pasen, Pinksteren enz. een pakketje, bestaande uit een boek, postpapier o.d.

- Nr. 142 dd. 11,8,43. Betr. werktijden
Afd. Organisatie — Hr. Kroon
Aankondiging werktijden.
- Nr. 143 dd. 11,8,43. Betr. beëindiging werktijd op kantoor en laboratorium
Afd. Secretariaat — Hr. van Vliet.
- Nr. 144 dd. 11,8,43. Betr. distributie Nr. 39
Afd. Distributiedienst — Hr. Kroon
Aangewezen bon nr. 10, groen.
- Nr. 145 dd. 12,8,43. Betr. distributie Nr. 38
Afd. Distributiedienst — Hr. Kroon
Aangewezen bon nr. 9, geel.
- Nr. 146 dd. 13,8,43. Betr. distributie nr. 40.
Afd. Distributiedienst — Hr. Kroon
Aangewezen bon nr. 11, rose.
- Nr. 147 dd. 14,8,43. Betr. distributie nr. 39
Afd. Distributiedienst — Hr. Tamsma
Betr. afhaken.
- Nr. 148 dd. 17,8,43. Betr. distributie nr. 38 en 39
Afd. Distributiedienst — Hr. Tamsma
Betr. afhaken.
- Nr. 149 dd. 17,8,43. Betr. distributie nr. 41
Afd. Distributiedienst — Hr. Kroon
Aangewezen bon nr. 12, wit.
- Nr. 150 dd. 17,8,43. Betr. distributie nr. 42
Afd. Distributiedienst — Hr. Kroon
Aangewezen bon nr. 13, geel.
- Nr. 151 dd. 20,8,43. Betr. ongeoorloofd verzuim
Directie — Hr. J. v. d. Haem
Maatregelen tegen ongeoorloofd verzuim.
- Nr. 152 dd. 20,8,43. Betr. distributie nr. 42
Afd. Distributiedienst — Hr. Kroon
- Nr. 153 dd. 23,8,43. Betr. voetbalwedstrijd
Afd. Organisatie — Hr. Kroon
Aankondiging van een wedstrijd van een VDH-elftal tegen RAVA.
- Nr. 154 dd. 26,8,43. Betr. distributie nr. 43
Afd. Distributiedienst — Hr. Kroon
Bon nr. 14, blauw.
- Nr. 155 dd. 28,8,43. Betr. distributie nr. 44, paling
Afd. Distributiedienst — Hr. Kroon
Bon nr. 15, groen, 1 pond paling à f 1,25.
- Nr. 157 dd. 30,8,43. Betr. distributie nr. 44, paling
Afd. Distributiedienst — Hr. Kroon
Bekendmaking afhaaldatum.
- Nr. 158 dd. 3,9,43. Betr. melkdistributie
Afd. Distributiedienst — Hr. Kroon
- Nr. 159 dd. 4,9,43. Betr. distributie nr. 43
Afd. Distributiedienst — Hr. Kroon
- Nr. 160 dd. 6,9,43. Betr. melkdistributie
Afd. Distributiedienst — Hr. Kroon
Regeling melkdistributie.

Hiervan 950 exemplaren gedrukt in eigen drukkerij

DE VDH-OMROEP

Mededelingenblad voor het personeel van

VAN DER HEEM N.V. — DEN HAAG — HOLLAND

NO. 70 — VRIJDAG 8 OCTOBER 1943

OPEN BRIEF AAN ALLE DUITSLANDGANGERS.

Waarde collega's,

Wij kunnen ons wel voorstellen welke gevoelens zich van je meester maakten, toen je bericht kreeg dat je naar Duitsland zou gaan. Het betekende weg uit je familiekring, weg uit je stad, weg uit je land. Overplaatsingen bieden altijd twee mogelijkheden: het kan mee- of het kan tegenvallen. Nu wij van zovelen berichten hebben doorgekregen, of hen tijdens hun vertof zelf hebben kunnen spreken, nu weten wij ook enigszins hoe jullie hen daar maakt.

Daarmede bedoelen wij niet hoe de werktijd is, hoe het eten en hoe de huisvesting. Zeker, dat zijn allemaal belangrijke dingen, die er veel toe kunnen bijdragen in het verblijf in den vreemde enigszins te veraangenamen, maar ons gaat het er meer om te weten of je ook je best doet de naam van ons kleine land daarginds hoog te houden. Zolang je nog in Den Haag aan de Maanweg werkt en iedere avond naar huis gaat, waar vader en moeder of je vrouw je wacht, och, dan gaat het leven zo, genoegeijk zijn gangelte, 's Morgens naar de fabriek, je ontmoet je vrienden en collega's, doet je werk, tijdens de pauze even een sigaretje voor de deur, 's avonds naar huis — hoe vertrouwd klinkt dat „huis" niet, nu je er zo ver vandaan bent — en 's avonds onze avondschool, les of ontspanning. Op Zaterdag en Zondag het gebruikelijke: voetbal, een wandelingetje in het Zuiderpark, kijken bij A.D.O. of een bioscoopje. Veel variatie was er eigenlijk niet en je voelde er ook helemaal geen behoefte aan van het gebruikelijke programma af te wijken. Tot je plotseling ruw uit de sleur werd gestuurd en toen je je eenmaal ging realiseren wat er gebeurd was, stond je vele honderden kilometers van het Haagje verwijderd, ergens in den vreemde, aan een werkbank, hoorde om je heen een taal spreken die je maar half begreep, kreeg je een dagindeling die totaal afweek van de gebruikelijke, Want je bleef Nederlander, getrecht aan je grond en gewoonten, zonder dit nochtans te overdrifven, met een open oog voor het goede, dat wij van anderen kunnen leren en het slechte dat wij niet moeten overnemen. Daarom kan die tijd, die nu noodgedwongen in het buitenland wordt doorgebracht, voor jullie toch van veel nut zijn — jullie leren op eigen benen staan, zelf de problemen die het leven dagelijks biedt oplossen, je komt in andere fabrieken met dikwijls andere werkmethoden; dan moet je als echte Hollander handig zijn en datgene meepikken, waar je wat aan hebt en het overige links laten liggen. Dan kan het zo zijn, dat je later, ondanks alles, toch nog blij bent enige tijd elders te hebben gewerkt — het heeft je een brede kijk bijgebracht en je leren inzien, dat het in Holland en aan de Maanweg nog zo gek niet was. Laten we maar eerlijk zijn, gemoppert hebben we allemaal wel en dat zal ook altijd wel zo blijven, het ligt in de aard van het beestje, maar nodig was het niet altijd.

Overigens, wij hier aan de Maanweg zijn jullie niet vergeten en wij stellen het zeer op prijs zo nu en dan een berichtje te ontvangen. Je zult in de laatste VDH-Omroep wel gezien hebben, dat wij daaruit wel eens iets publiceren. Wij doen ons best, niet alleen door het sturen van pakjes (er staat weer een nieuwe